

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Møtested: , Teams

Dato: 09.01.2025

Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 1/2025	Godkjenning av innkalling og saksliste		
AU 2/2025	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - søknad om tiltaksmidler og bestilling av SNO-ressurs 2025		2024/63
AU 3/2025	Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen og Sylan - revidert driftsplan - 2025-2028 - Trondhjems turistforening		2024/14448
AU 4/2025	Eventuelt		

AU 1/2025 Godkjenning av innkalling og saksliste /

Arkivsaksnr: 2024/63-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 02.01.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	2/2025	09.01.2025

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - søknad om tiltaksmidler og bestilling av SNO-ressurs 2025

Vedlegg:

- 1 Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrene - midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder - 2025.PDF
- 2 Vedlegg Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.PDF

Forvalters innstilling

Arbeidsutvalget for Nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan godkjenner forvalters plan for søknad om tiltaksmidler og bestilling av oppsynstjenester slik det er lagt fram i saken.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret behandlet plan for søknad om tiltaksmidler for 2025 i sak ST 33/2024 og fattet følgende vedtak:

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan godkjenner årets bruk av tiltaksmidler. Rapport fra oppsynets virksomhet i 2024 tas til orientering.

1. *Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan ber nasjonalparkforvalteren merke seg innkomne forslag til tiltaksplanen på styremøtet og innarbeide disse, før søknad om midler for 2025 utarbeides.*
2. *Utforming og oversendelse av endelig søknad om tiltaksmidler til Miljødirektoratet delegeres til arbeidsutvalget, og bestilling av oppsynstjenester fra SNO i Naturoppdrag delegeres til nasjonalparkforvalter.*

Miljødirektoratets «strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2020 - 2025» oppgir følgende mål og prioriteringsrekkefølge for tiltak. Denne prioriteringen er lagt til

grunn for tiltakssøknaden fra Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan i 2025. Det er gjort vurderinger av tiltakene etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Verneskilt og skiltstenger

Det ble kjøpt inn nye verneskilt for naturreservat og nasjonalpark i 2024, samt kombinerte underskilt med drone/båndtvang i tillegg til underskilt om båtforbud. Det vil være aktuelt å supplere med nødvendig skiltmateriell også i 2025.

Ferdselstellere

I 2024 disponerte nasjonalparkstyret tellere fra SNO i Skarpdalen og ved Nedalshytta. Styret vedtok i styresak ST 28/2024 innkjøp av 3 stk. ferdselstellere av typen Pyro-nano, som skal brukes på tursti forbi Stråsjøen, tursti mot Storskarven og tursti mot Ekorrødøra i 2025, slik at vi kan få sammenhengende ferdselsdata fra disse områdene for å følge utviklingen framover. Nasjonalparkstyret ønsker å bruke tellerne, som vi får disponere fra SNO, også i 2025. Oppsetting av tellere og oppfølging legges inn som behov/oppdrag i naturtoppdrag i 2025. Forvalterne kan bistå i dette arbeidet ved behov.

Tabell 1. Tabellen viser kladd for søknad i elektronisk søknadssenter med oversikt over omsøkte tiltak, prioriteringer og beløp i 2025.

Tiltak

Hvem søkes det på vegne av? Nasjonalpark- eller verneområdestyre

Oversikt over alle tiltak						
Pri.	Navn på tiltaket	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Øk. ansvarlig	Beløp
1	Tursti til Storskarven - omlegging fra Sildra	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark (VV00002272)	Forvaltningsm.	100 000
2	Innfallsport - Hoemskjølen	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P-plass	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark (VV00002272)	Forvaltningsm.	260 000
3	Skjøtsel av slåttemark og kulturlandskap	Slått	Engslått	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark (VV00002272)	Forvaltningsm.	150 000
4	Tilrettelegging av tursti fra Vekta	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark (VV00002272)	Forvaltningsm.	150 000
5	Skjøtselstiltak - kjøretraséer i Sylan	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Sylan landskapsvernområde (VV00001446)	Forvaltningsm.	30 000
6	Informasjonstiltak - varsomhetsplakater/veiskilt	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av skilt og/eller infotavle	Sylan landskapsvernområde (VV00001446)	Forvaltningsm.	45 000
						735 000

Prioriteringsrekkefølgen er den samme som i tabell 2 i ST 34/2024 om plan for tiltak i 2025, men beløpet for tiltak om tursti fra Vekta, er justert litt opp som følge av forventet ekstra behov knyttet til merarbeidet med omleggingen av eksisterende tursti.

Tiltaket om kommunikasjonsplan er tatt inn i søknaden om driftsmidler til nasjonalparkstyret for 2025 etter tidligere avklaring med Miljødirektoratet (planarbeid knyttet til besøksstrategien).

Revidert samarbeidsavtale mellom nasjonalparkstyret og Stråsjøen hytteforening ble signert 09.12.2024, og restbeløp på 100 000-, kroner er nå utbetalt ihht. avtalen.

Plan for oppsynstjenester i 2025 - 2027

Naturopdrag er arbeidsverktøyet for SNO/oppsyn og verneområdeforvaltningen. Behov, oppdrag, observasjoner og rapportering utføres fortløpende. Forvalterne legger inn behov innen 10. januar. SNO gir tilbakemelding om hvilke oppdrag som kan gjennomføres innenfor tilgjengelige ressurser innen 15. mars. I november gjennomføres et formøte mellom forvaltning og SNO. I perioden 15. november – 15. desember gjennomføres planleggingsmøte mellom SNO og nasjonalparkstyret. Dette er årshjulet for samhandlingen mellom forvaltning og SNO. Forvaltning og SNO/oppsyn har dialog om hvilke oppsynstjenester/oppdrag som ønskes prioritert.

Nasjonalparkforvaltningen følger opp observasjoner og godkjenner gjennomførte tiltak fortløpende, samt bidrar til registrering av installasjoner. Alle oppsynstjenester, oppdrag og observasjoner loggføres av SNO/oppsyn i Naturopdrag (NO). Arbeidet med å fullføre registreringen av alle installasjoner i verneområdene i NO, fortsetter i 2025.

Tabell 2: Plan og prioritering av oppsynstjenester

OPPSYN Skarvan og Roldalen og Sylan	2025-2027	Prioritet 2025	Ansvar/ Kommentarer
<i>Oppsyn sårbare arter /fremmede arter</i>	x	1	SNO/fjelloppsyn (artskart, rovbase)
<i>Motorferdsel / kjøretraseer/kjørespor</i>	x	2	SNO/fjelloppsyn i samarbeid med politi
<i>Bygninger/anlegg (bilder)</i>	x	3	SNO/fjelloppsyn. Registrere installasjoner i naturoppdrag.
<i>Ferdsel, slitasje (herunder kjørespor), forsøpling, drone</i>	x	4	SNO/fjelloppsyn ved tilstedeværelse i områdene. Sti-traseer kartlegges med tanke på behov for tiltak. Observasjoner legges i naturoppdrag.

Vurdering

Miljødirektoratet har bedt om at alle tiltak skal vurderes etter naturmangfoldloven §§ 8-12. Under følger en kort beskrivelse av de ulike tiltakene og prioriteringsrekkefølgen.

Turstiprosjektet mot Storskarven er grundig vurdert etter naturmangfoldloven og godkjent av Stjørdal kommune i egen dispensasjon og byggetillatelse. Kløppeggingen vil forebygge slitasjeskader på slitesvak vegetasjon, og samtidig kanalisere ferdselen slik at forstyrrelser på dyrelivet begrenses. Tursti fra Sunndalen er lagt ned for å begrense friluftslivets fotavtrykk, og erstattes med tursti fra Sildra. Kløppegging fra Sildra må prioriteres høyt i 2025, siden turstien fra Sunndalen er fjernet og ny tilrettelagt tursti må være klar så tidlig som mulig for sesongen i 2025. Dette er et pågående skjøtselstiltak som direkte motvirker negativ påvirkning på verneverdier.

Hoemskjølen er i besøksstrategien vedtatt som innfallsport i Selbu og står nå for tur i 2025. Tiltaket skal omsøkes og godkjennes av Selbu kommune. Detaljplanlegging pågår. Innfallsporten blir begrenset i areal, ca. 40-50 m². Skilttavlene plasseres ihht. gjeldende reguleringsplan og trekkes vekk fra vassdrag for å ivareta kantsone samt redusere risiko for negativ påvirkning fra vann i flomsonen. Robuste naturmaterialer brukes.

Skjøtsel av slåttemark er nødvendig for å motvirke gjengroing av slåttemarka med tilhørende naturmangfold. Slåttemark er en utvalgt naturtype, og løpende skjøtselstiltak prioriteres høyt. Arbeidet utføres ihht. utarbeidete skjøtelsesplaner og følges opp av oppsyn.

Omlegging av turstien fra grussti til Svartåsen er et tiltak som utføres ihht. revidert samarbeidsavtale mellom nasjonalparkstyret og hytteforeningen. Formålet er å fremme god adkomst til hytter og besøkende, samtidig som ferdselen kanaliseres av hensyn til vegetasjon og dyreliv. Nasjonalparkstyret reduserer dermed negativ påvirkning på verneverdiene i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat.

Skjøtselstiltak på kjøretrasèer i Sylan er fortsatt i planleggingsfase, hvor verneforskrift og forvaltningsplan setter rammene for tiltakene. Ny kunnskap (NiN)kartlegging og oppdatert lokalisering av fredet kulturminne, tas med i planarbeidet. Det er aktuelt med ulike tilretteleggingstiltak for å redusere/forebygge kjøreskader fra nødvendig barmarkskjøring. Dette er et utviklingsprosjekt i samarbeid med grunneiere og brukere, for å finne fram til en bærekraftig og klimatilpasset løsning som ivaretar både verne- og brukerinteressene i området. Arbeidet med tiltaket fortsetter i 2025. Forvaltningen ønsker samtidig å oppdatere veiskilt m.m. ihht. Merkevaren til Miljødirektoratet.

Alle Statsforvaltere og verneområdestyrer

Trondheim, 07.11.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/8934

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrene - midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder - 2025

Statsforvalteren kan i år innen 15. november sende inn et anslått totalbeløp for tiltaksmidler for 2025 (midler til naturrestaurering ikke inkludert) og på grunnlag av dette bli tildelt 25% av totalbeløpet allerede i tildelingsbrevet før jul. Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, og frist for innmelding i ESS er 10. januar 2025. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering Nytt – statsforvaltere kan melde inn estimert totalbeløp innen 15. november 2024

Med referanse til oppfølging etter vårkonferansen for miljøverndirektørene og e-post fra Miljødirektoratet til embetene av 1. oktober, følger her informasjon om prøveordning for tidlig del-tildeling av tiltaksmidler. Prøveordningen gjelder kun for statsforvaltere og kommuner med delegert forvaltningsmyndighet. Ordningen gjelder ikke for restaureringstiltak over samme budsjettpost – her gjelder innmelding av behov for midler som før. Nasjonalpark- og verneområdestyrene skal melde inn og får behandlet sine behov for tiltaksmidler på samme måte som tidligere år.

For at statsforvalterne skal kunne starte opp forberedelser og tiltak som kan/bør ha oppstart tidlig på året i 2025, ønsker vi å tildele 25 % av innmeldt totalbehov allerede den 20. desember 2024, i tildelingsbrevet til statsforvalterne for 2025. Alle tiltak skal være i tråd med postformålet og strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Vi ber om at statsforvalterne innen 15. november sender inn et realistisk anslag for totalbeløp for tiltaksmidler i 2025 – midler til naturrestaurering ikke inkludert. Anslaget sendes på e-post til post@miljodir.no og med kopi til vibeke.husby@miljodir.no

Nasjonalpark- og verneområdestyrene har i flere år meldt inn behov for midler til tiltak i ESS, på samme vis som statsforvalterne. De har på bakgrunn av innmeldingen fått en rammetildeling, med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap./post 1420.31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Vi legger nå opp til liknende prosedyre for statsforvalterne.

En ramme vil bli tildelt i februar 2025, på bakgrunn av hvilke tiltak som er godkjent/har fått status som OK i ESS. Dette vil gi en smidigere ordning for statsforvalterne og samtidig effektivisere arbeidet i direktoratet. Det vil ikke lenger være behov for å melde inn behov for omdisponering av tiltaksmidler, så lenge midlene benyttes på tiltak med status OK i ESS. Rapportering i ESS skal skje på slutten av året, på samme måte som før. Dette fordi vi trenger en nasjonal oversikt over bruken av tiltaksmidlene, med behov for å kunne ta ut nasjonale rapporter fra ESS til ulike formål. Naturoppdrag vil om ikke så lenge kunne gi ytterligere forenkling og effektivisering av oppgavene knyttet til både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap, åpent lavland, elver og innsjøer og marine naturtyper langs kysten, både innenfor og utenfor verneområdene. Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestaurering. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle innmeldte tiltak skal i tillegg til verneformålet være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtelsesplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2025 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til

slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes. Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier. Behov for midler til informasjonstiltak i slike prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2025 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Vi har tidligere hatt en avtale for leveranse av verneskilt, underskilt og skiltstenger, men den har gått ut. Vi skal i gang med anskaffelse av ny avtale. Inntil videre er det fortsatt mulig å bestille hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren".

Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdsestellere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdselstellere i verneområder der Miljødirektoratet besitter tellere, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen.

Erfaringene med dagens opplegg for ferdselstellere viser imidlertid at SNO bruker uforholdsmessig mye tid på oppfølging av tellere, og det er behov for å redusere SNO-bidraget grunnet begrensede ressurser. Dette betyr at forvaltningsmyndighetene kan forvente mindre SNO-bistand til tellere i felt. Vi er i ferd med å avklare opplegg for 2025, og vil komme med informasjon når dette er avklart.

For 2025 meldes behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere inn i ESS som før. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet skrives kr. 1. Det er ikke ønskelig at forvaltningsmyndighetene kjøper inn tellere selv ved bruk av tiltaksmidler.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost for tilskudd til tiltak mot marin forurensning (post 1420.71). Statsforvalteren kan oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke midler fra denne posten for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Opprydding av avfall langs elver, vann og innsjøer er også omfattet av ordningen. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, i skjemaet *Tiltak i verneområder*.

Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsetts, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturopsynet skal

bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene.

Hovedpunkter i samhandlingen (se også tabell under):

- I tillegg til å bruke Naturoppdrag aktivt gjennom året, skal de årlige planleggingsmøtene omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år
- Planleggingsmøtene mellom SNO og forvaltningsmyndighetene skal gjennomføres mellom 15. november og 15. desember. På forhånd bør det ha vært gjennomført formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og lokalt SNO hvor man går mer detaljert gjennom rapportering og nye fremtidige oppdrag
- Forslag til oppdrag for kommende år skal legges inn av forvaltningsmyndigheten i Naturoppdrag senest 1 uke før planleggingsmøtet. Forvaltningsmyndigheten kan også legge inn oppdrag ved behov gjennom året
- Alle oppdrag som er utført inneværende år skal være godt og tilstrekkelig dokumentert i Naturoppdrag av utføreren senest en uke før planleggingsmøtet. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur
- Endelig frist for innlegging av oppdrag for kommende år, er 10. januar.
- Ved innlegging av oppdrag i Naturoppdrag hvor SNO settes som ansvarlig, skal det som utfører settes inn navnet på *Naturoppsyn* som er oppgitt i Naturoppdrag. Alle verneområdene skal ha et SNO-navn som *Naturoppsyn*. Hvis det ikke ligger inne Naturoppsyn, lar en utfører stå tom
- SNO vil etter 10. januar ta endelig stilling til om oppdraget kan tas eller skal avvises. Hvis oppdraget tas, blir det vurdert om utfører skal endres eller ikke. Eventuell endring gjøres av SNO lokalt som del av egen planlegging
- Endelig frist for avklaring av oppdrag, settes til 15. mars, men det skal tilstrebes å ha dette klart så tidlig som mulig
- Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må

denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Også tiltak knyttet til "Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)" og andre naturrestaureringsoppgaver. Om utfører ikke har tilgang til Naturoppdrag skal ansvarlig dokumentere oppdraget
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november til 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett alle oppdrag for kommende år i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest 10. januar	Oppdrag til SNO skal være knyttet til en utfører
Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	Senest 15. mars	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>

Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2024.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i ett av skjemaene.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2025. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO-ressurs (som utfører) i Naturoppdrag, er **10. januar 2025**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

Naturoppdrag: <https://naturoppdrag.miljodirektoratet.no/>

Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2025, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2025. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:
Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

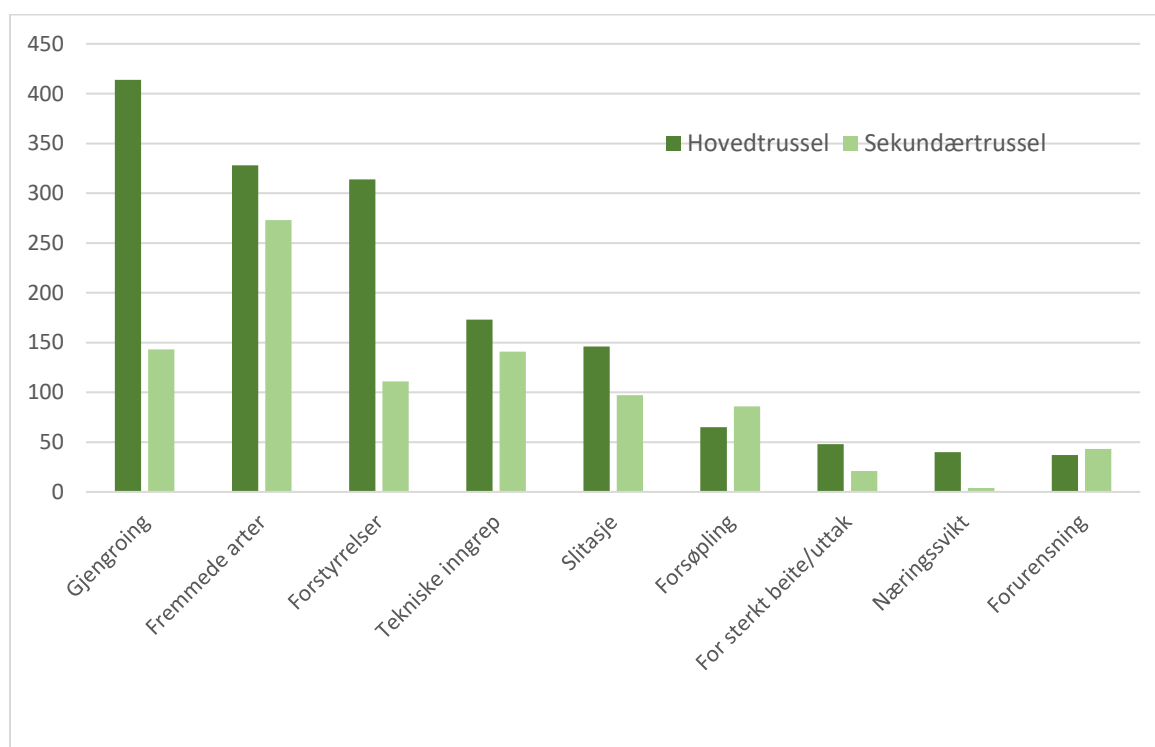
Tiltak skal være forankret i en skjøtts- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Arkivsaksnr: 2024/14448-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 02.01.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	3/2025	09.01.2025

Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen og Sylan - revidert driftsplan - 2025-2028 - Trondhjems turistforening

Vedlegg:

- 1 2025-2028 Driftsplan Trondhjems Turistforening - Sylan og Skarvan og Roltdalen

Forvalters innstilling

Revidert driftsplan for Skarvan/Roltdalen/Sylan fra Trondhjems turistforening for perioden 2025-2028 tas til orientering.

Driftsplanen godkjennes som grunnlag for å kunne gi flerårige dispensasjoner for motorferdsel i forbindelse med turistforeningens virksomhet.

Saksopplysninger

Arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret gjennomgikk driftsplan for Trondhjems turistforening for 2023-2025 i møte 09.02.2023, jf. AU 4/2023.

Turistforeningen har nå revidert driftsplanen sin. Revidert plan er diskutert i dialogmøte mellom turistforeningen og nasjonalparkforvalterne 19.11.2024. Forvalterne har gitt innspill til revidert driftsplan, og turistforeningen sendte en oppdatert versjon 16.12.2024 som er vedlagt saken.

Krav til driftsplan er forankret i forvaltningsplanen for nasjonalparken jf. [ID 29](#) punkt 7.1. Driftsplanen gjennomgås av AU slik at den kan brukes som faglig grunnlag for å gi flerårige tillatelser til motorferdsel.

Vurdering

AU-medlemmenes innspill til driftsplanen dokumenteres under behandlingen av saken og gjengis i protokollen fra møtet.

Driftsplan for Sylan 2025 – 2028 Trondhjems Turistforening

Denne driftsplanen er laget for å synliggjøre og konkretisere Trondhjems Turistforening sitt arbeid i områdene Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark og Sylan Landskapsvernområde. Planen gjelder for 4 år, og den vil bli revidert fortløpende ut fra erfaringene vi gjør oss i perioden.

Innhold

Innledning.....	3
Bakgrunn	3
Skarvan og Roltdalen.....	3
Schulzhytta	4
Åpningstider	4
Besøksstatistikk og strategi	5
Energiforsyning per 12. november 2024:.....	5
Motorferdsel	6
Årlig transportbehov:	6
Tanker om framtidig utvikling:	7
Bærekraft og miljø.....	8
TT sine merkede ruter Skarvan og Roltdalen	8
Stier med kartfestet oversikt.....	9
Bruer	9
Motorferdsel	10
Prosjekter/vedlikeholdsplan.....	10
Sylan Landskapsvernområde.....	11
Storerikvollen	11
Åpningstider	11
Besøksstatistikk og strategi	11
Energiforsyning per 12. november 2024:.....	13
Årlig transportbehov:	14
Tanker om framtidig utvikling:	14
Bærekraft og miljø.....	15
TT sine merkede ruter i Sylan Landskapsvernområde	16
Stier med kartfestet oversikt.....	17
Bruer	17
Motorferdsel	18
Prosjekter/vedlikeholdsplan.....	18
Samarbeidsaktører	18
Reindriftsnæringa	18
Vernemyndigheter	19
Grunneiere:	19
Lokale butikker og håndverkere.....	19

Innledning

Trondhjems Turistforening (TT) har i dag betjente hytter i fjellområdene Sylan, Skarvan og Roltdalen og Trollheimen. Dette dokumentet er laget for å gi en klar og tydelig oversikt over hva Trondhjems Turistforening foretar seg, og planlegger, innenfor Sylan Landskapsvernområde og Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark. Driftsplanen beskriver hvordan TT ser for seg å drive de to betjente hyttene og nettet av sommer- og vinterruter i dette området de neste 4 årene, og hvordan denne driften påvirker natur og miljø, hvilke forhold som er viktig for hyttene (transport, utslipp, strategier, besøk), rutene i fjellet og det ønskete samspillet med de andre brukerne og forvalterne av området.

Bakgrunn

Vernemyndighetene ba i 2022 TT lage en driftsplan for de anleggene som ligger i de verna delene av Sylan. Tanken er at en slik plan skal gi bedre kommunikasjon mellom alle parter, og gi større forutsigbarhet i forvaltninga av området. TT ser også at en slik plan er et godt hjelpemiddel i arbeidet med å drive hyttene og rutene best mulig.

Skarvan og Roltdalen

Skarvan og Roltdalen er nasjonalparken der natur, kultur og historie møtes. Den består av både høgfjell, skog og store myrområder. I Roltdalen har vi gammel granskog og et stort antall setervoller. Setringen opphørte midt på 1900-tallet, mens beiting med bufe fortsatt er vanlig. Fjellområdet Skarvan ligger nord i parken, mens parkens høyeste fjell, Fongen, på 1441 moh. ligger i sørøst.

Nasjonalparken er i dag lite preg av tekniske inngrep, men det har vært stor aktivitet i tidligere tider. Du kan derfor se spor etter jernutvinning, gruvedrift og kvernsteinsbrudd. Samiske navn og kulturminner vitner om samisk bruk gjennom lang tid. Det drives aktiv samisk reindrift i områdene, og nasjonalparken er en del av et levende samisk kulturlandskap. Stråsjøen-Prestøyan naturreservat grenser til nasjonalparken og er et artsrikt våtmarksområde.

Schulzhytta

Den lille hytta med det store hjertet. Schulzhytta er ei av Norges minste, betjente turisthytter. Den er også Norges nordligste betjente hytte. Den ligger sentralt til i den vestligste delen av Sylan, midt i hjertet av Skarvan og Roltdalen Nasjonalpark. Dette er det siste større naturområdet i Trøndelag uten kraftutbygging og veiforbindelse. Hytta ble bygd i 1948. Anlegget består av tre hus: hovedhytta med peisestue og hundrom, uthuset med lagring av gassflasker og ved, og den gamle stallen med utedo og lager. Det er gjort få endringer på hytta i de 75 årene den har stått der.

Schulzhytta 6. september 2019. Bildet er tatt mot sørøst. Foto: Jonny Remmereit

Åpningstider

Schulzhytta er sjølbetjent store deler av året, men i påska og på sommeren, er den betjent. Å gå fra sjølbetjent til betjent status, betyr i hovedsak at det nå er betjening på plass, man får servert middag og frokost, og det er mulig å handle både øl og brus, samt kioskvarer.

Perioden Schulzhytta er sjølbetjent:

- Fra 1. januar til fredag før palmesøndag
- Fra 2. påskedag til tidligst fredag 22. juni
- Fra 2. eller 3. søndag i september til 31. desember
-

Perioden Schulzhytta er betjent:

- Fra fredag før palmesøndag til 2. påskedag
- Fra første fredag etter St. Hans (tidligst 22. juni), til 2. eller 3. søndag i september.

Besøksstatistikk og strategi

Antall senger i betjent sesong (påska og sommeren): 28

Antall senger i sjølbetjent sesong: 31

Tallet på senger er høyere i sjølbetjent sesong fordi man da kan bruke soverommet til de ansatte (Pikerommet).

Antall overnattingsdøgn i betjent sesong: ca. 1000 (gjennomsnitt i årene 2022-2024. Omtrent 300 av disse er turgåere som går ruta «Norge på tvers».

Antall overnattingsdøgn i sjølbetjent sesong: ca. 300 (gjennomsnitt i årene 2022-2024)

TT er avhengig av anslagsvis 2000 overnattingsdøgn hvert år for å greie å drive Schulzhytta i økonomisk balanse. Dette har TT aldri greid, så denne hytta går med betydelige underskudd hvert år. Det er viktig at en del av hyttene til TT går med overskudd sånn at inntektene herfra kan sponse de hyttene i systemet som ikke går med overskudd, og det er viktig å sørge for at de hyttene som ikke greier å gå i økonomisk balanse, får et så bra resultat som mulig. TT ønsker derfor å utnytte den kapasiteten vi har på en best mulig måte for å få besøkstallet noe opp på Schulzhytta, helst opp mot 2000. Det er et ønske om å øke trafikken noe på "Norge på tvers", for eksempel fra 300 per år til 400 per år. Ved å bruke bestilling av rom aktivt, vil TT spre trafikken utover sesongen for å få jevnt besøk, og på den måten unngå de store toppene så langt det lar seg gjøre.

Det har vært ei lita økning i besøket både i sjølbetjent- og ubetjent sesong i 2023 og videre i 2024, så TT har et håp om at antall overnattinger etter hvert vil nærme seg 2000.

Energiforsyning per 12. november 2024:

- 14 solcellepaneler på taket av hovedhytta. Disse fyller opp en batteribank som gir strøm til lys, brannvarsling, kjøleskap og frysebokser og kasseapparat mm.
- Oppvarming av bygningen og tørkerommene skjer med vedovner. Det går med ca. 10m³ med ved hvert år.
- Matlaging på kjøkkenet skjer på gasskomfyr.

Motorferdsel

Schulzhytta er, sammen med Trollheimshytta, den mest avsidesliggende betjente hytta i TT. Disse to hyttene kan ikke nås med normal vei eller traktorvei, men er avhengig av transport i form av snøskuter, helikopter og hest.

Dette medfører at det er dyrere og til tider mer krevende å drive disse hyttene enn de andre TT-hyttene, som i alle fall deler av året, har enklere adkomst.

Snøskuter/kløvhest

Trondhjems Turistforening har over flere år samarbeidet med Jon Arne Stokke om varetransport, transport av ansatte, og levering av ved til Schulzhytta. Jon Arne er også tilsyn på hytta. Han er eier av Svenskmoen, en setervoll 2 km øst for Schulzhytta, og han går inn med kløvhest på sommeren ved behov, og kjører skuter på vinteren.

Helikopter

Når det gjelder de større vareforsyningene som skal inn til sommeren, har Schulzhytta siden 2016 benyttet Midt Norsk Helikopterservice. De leverer to dager i løpet av sommersesongen. Det har vært onsdagen før åpning, samt en dag i månedsskifte juli/august. Da blir varene fløyet inn i bigbags som henger under helikopteret, og det løftes i snitt ca. 800 kg pr tur innover.

Varer som normalt er på transportene med skuter og helikopter:

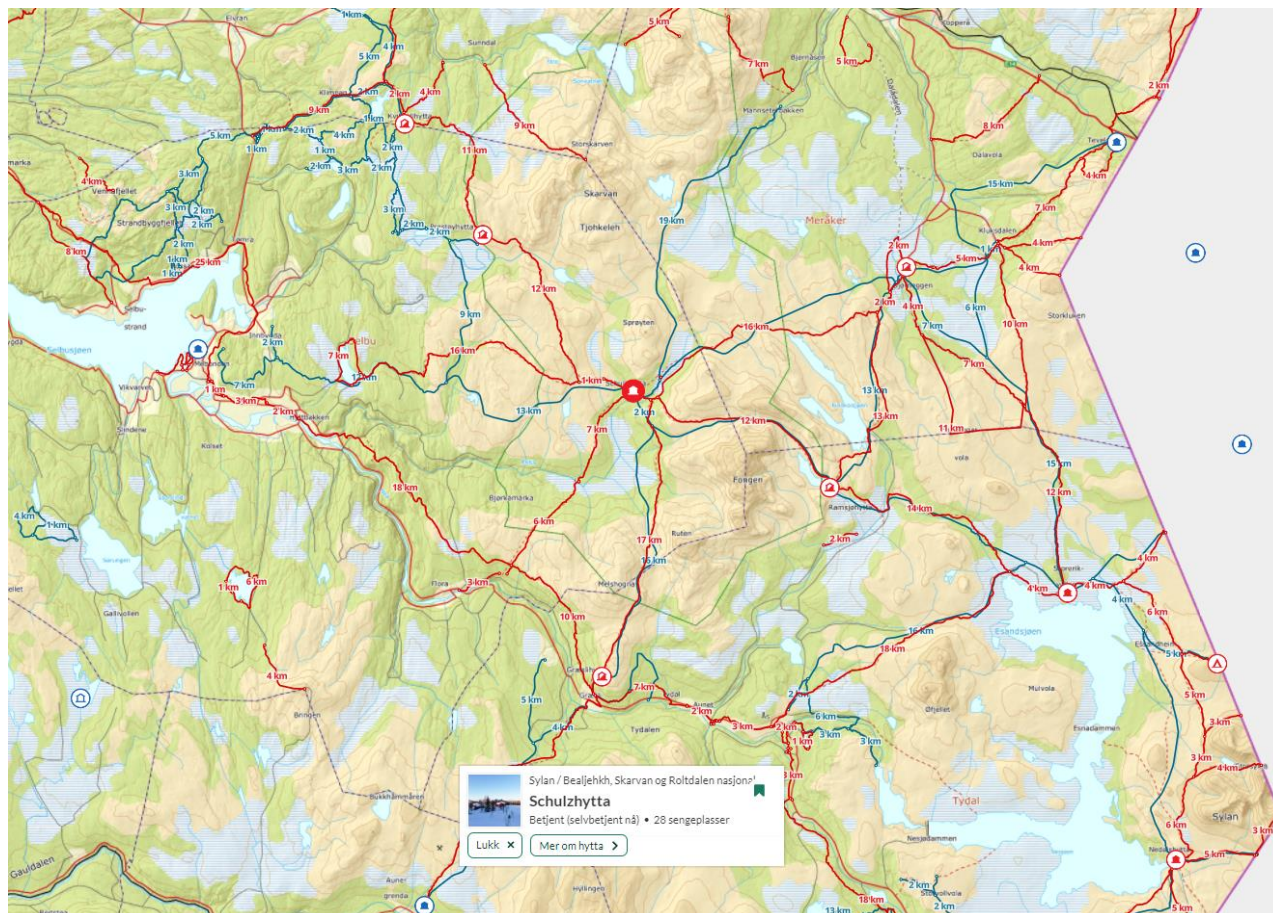
- Kjøl- og frysevarer
- Tørrvarer
- Kioskvarer
- Øl og brus
- Tørkepapir/dopapir, renholdsmidler
- Gass (kun på vinterstid med skuter på grunn av risiko ved helikopterflyging)
- Ved (vinterstid)
- Materialer til vedlikehold og byggeprosjekter på hytta (stort sett vinter)

Årlig transportbehov:

	2025	2026	2027	2028	Merknad	Leiekjørere
Påskeåpning + ved og gass	38 turer	38 turer	38 turer	38 turer	Varer, ved, gass og tilsyn av hytta (ingen turer etter 2. mai)	Jon Arne Stokke
Vinterdugnad som vil være årlig på Schulzhytta	8 turer	8 turer	8 turer	8 turer	Transport av dugnadspersonell og utstyr (ingen turer etter 2. mai)	Jon Arne Stokke
Sommeråpning	2 dager (8 hiv pr sesong)	2 dager (8 hiv pr sesong)	2 dager (8 hiv pr sesong)		Transport av varer og utstyr for en betjent sommersesong (Onsdag før åpning og i slutten av juli/starten av august) Varsling av reinbeitedistrikt og beitelag i forkant av flyging.	Midt Norsk Helikopterservice eller annen helikopteraktør

Vi har fortsatt en utfordring for å finne en optimal løsning med tanke på kjørebøkene. Men dette ligger helt og holdent på TT for å finne en løsning slik at vi får samlet inn kjørebøker i rett tid og overholder antall turer vi har utdelt hvert år.

TT skal levere kjørebøker for vinter innen 1. juni og turer for sommeren innen 1. oktober årlig.

Tanker om framtidig utvikling:

Schulzhytta har ofte åpna seinere enn de andre betjente TT-hyttene på sommeren. Det skal vi fortsette med, og hytta vil, i lag med den ganske like, men større Trollheimshytta, åpne 1 uke seinere enn de øvrige hyttene i TT. Grunnen til dette er at vi ser at snøen ofte kan ligge lengre, helikoptertransportene kommer veldig tett på datoene som vi skal forhold oss til med tanke på reinskavling og hekking, og at besøket er ganske begrensa den første uka i skoleferien.

Det er greiest å drive vedlikehold av Schulzhytta på seinvinteren, for da er det mulig å frakte inn materialer, dugnadsdeltakere og varer med skuter. Derfor er det årlige dugnader i mars/april på hytta.

Hvert år arrangerer TT Familiecampaer, Familiehelger, Generasjonshelger, Yogahelger og Newtoncamper for ungdom på de ulike hyttene. Disse har 20-35 deltakere. På Schulzhytta vil det være aktuelt med maksimalt ett sånt arrangement hvert år.

TT har ingen konkrete planer om å gjennomføre større prosjekter på Schulzhytta de nærmeste årene, bare vedlikehold. I 2025 skal nordsida av taket på hovedhytta legges om. Det blir ingen synlige endringer, da det er snakk om ny papp, knottplast og Rocktorv isolasjon. Torva skal tilbake på plass. Det er også en plan om å vedlikeholde uthusene, uten at dette innebærer endringer. Litt lenger fram i tid (mer enn 2 år) er det et ønske om å sette opp et mindre, frittliggende sjølhushold som kan bedre sikkerheten i tilfelle brann, samt gi et mer hensiktsmessig tilbud i sjølbetjent sesong. TT vil komme med en søknad om dette når det blir aktuelt.

Bærekraft og miljø

I 2022 monterte TT 14 solcellepaneler på taket av Schulzhytta. Nå lagres denne solstrømmen på en batteribank, og banken leverer strøm til kjøleskap, frysebokser, belysning og brannvarslingsanlegg. Dermed har TT kuttet ut gassfrysebokser og gasskjøleskap, noe som har redusert forbruket av gass betydelig. Dette reduserer igjen behovet for gasstransporter på vinteren. Det er ikke aggregat som brukes i den daglige drifta av hytta i dag, og slik ønsker TT å ha det også i framtida.

Håpet er at solcellepanelene leverer så mye strøm at det kan settes inn et lite kjøleaggregat i kjelleren. Da vil matvarene holde seg lengre, og vi kan ta inn mer mat på den første helikoptertransporten på sommeren. Kanskje vil det da være tilstrekkelig å få etterforsyninger med kløvhest gjennom sommeren. TT vil jobbe for å få til dette.

Tilsynet Jon Arne Stokke ferdes av og til opp til sine egne bygg på Svenskmoen med skuter og hest. TT vil jobbe for å utnytte eventuell ledig kapasitet for å frakte oppover mat og utstyr til Schulzhytta sånn at det totale antall turer med transport kan reduseres.

Tidligere ble veden til hytta hugget i nærheten av hytta. De siste årene har veden blitt kjørt inn med skuter. Dersom vi ønsker å redusere antall transport, vil lokal vedhogst være en mulighet. Uansett må vedhogst og transport foregå i de periodene som gjør minst skade på dyre- og fuglelivet.

TT sine merkede ruter Skarvan og Roltdalen

TT har totalt ca. 350 km med sommerruter og ca. 250 km vinterruter i hele Sylan.

- Skarvan og Roltdalen nasjonalpark: ca. 65 km sommer – ca. 40 km vinter

Tiltak på sommerruter 2025 – 2028:

- Mindre reparasjoner av eksisterende klopper.
- Eventuell klopplegging av nye strekninger vil bli fortløpende vurdert i perioden.
- Vurdere delvis omlegging av sommerruta i Roltdalen mellom Schulzhytta og Græslhytta.

Rødmerking og vedlikehold av sommerrutene foretas av rodeansvarlige ıla sommeren. I nasjonalparken er det 5 frivillige som utøver dette arbeidet.

Tiltak på vinterruter 2025 – 2028:

- Vedlikehold og komplementering av stolper alle vinterruter.

- Vedlikehold og komplementering av vinterstakingen mellom Schulzhytta og Græslhytta (2025).
- Fjerne vinterstolper på nedlagte vinterruter og kjøre disse ut med skuter

TT vintermerkede ruter i nasjonalparken er permanent staking med refleks. Røde kryss er ikke i bruk her. Årlig vedlikehold foretas i regi av TT og gjennomføres ved at stolper kjøres ut på vinteren og monteres på sommeren.

Stier med kartfestet oversikt

Schulzhytta med sommer- og vinterruter inntegna. Kart fra UT.no

Bruer

Bruer i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark der TT-stier krysser:

- Øyelva (nord Høystakken) – ca. 11 m
- Rotla (ved Svenskmoen) – ca. 25 m
- Rotla (nord Evjevollen) – ca. 35 m

Brua over Øyelva ble tatt av uvær/flom i februar 2022. Ny bru bygd i mars samme år TT.
2 bruer over Rotla – usikker på eieransvaret

I Roltdalen er det flere private bruer som ikke er knyttet til TT's rutenett, men som kan brukes ved stor vannføring. Hvis TT skifter til disse bruene, bør det kanskje inngås en samarbeidsavtale mellom eiere og TT.

TT har bygd noen enkle bruer (mindre enn 10 m + kloppbruer). Disse inspiseres hvert år og tiltak iverksettes ved behov.

Tiltak som vurderes iverksatt ifm kryssing av elver:

- Rotla og Sauåa i øvre Roltdalen:
Vadesteiner eller bru

Motorferdsel

	2025	2026	2027	2028	Merknad	Leiekjørere
Vedlikehold av TT's vinterstaking (1 snøscooter = 1 tur)	12 turer	12 turer	12 turer	12 turer	Vedlikeholde og erstatte ødelagte stolper, montere refleks etc. Montering av nye skilt og karttavler.	TT ved Per Gunnar Østeraas Lars Østby Nilsen Jon Arne Stokke
Utkjøring av materialer til klopplegging og reparasjon av bruer	8t urer	8 turer	8 turer	8 turer	Planlagte, ikke spesifiserte tiltak. Må søke spesielt på hvert tiltak	TT ved Per Gunnar Østeraas Lars Østby Nilsen Jon Arne Stokke

Prosjekter/vedlikeholdsplan

Det vil i perioden 2025-2028 være fokus på sikkerhet og prosjekter kan komme i forbindelse med:

- Passering av elver/større bekker
- Vinterstaking.

Et forebyggende sikkerhetstiltak er å beskrive utfordringer med kryssing av bekker og elver i turforslag/rutebeskrivelser (ta med stav/vadesko), samt vente til snøsmelting er over, vise aktuelle bruer som kan benyttes osv.

Sylan Landskapsvernområde

Storerikvollen

Storerikvollen 30. juni 2017. Bildet er tatt mot vest. Blåkkåkleppen bak til høyre.

Foto: Jonny Remmereit, TT.

Betjent turisthytte som har hatt eget bygg på Storerikvollen sia 1896. Anlegget består av **hovedhytta** fra 1923 (med påbygg i alle retninger fra 1937,1954, 2001), **Uthuset** med aggregatrom, hundrom, Størhus, urinal, lager og vedbu, **Utedo** med 4 båser fra 1985, ei lita **gassbu** og **Sjølhusholdet** «Remslikleppen» fra 1996.

Åpningstider

Storerikvollen er sjølbetjent store deler av året, men i påska og på sommeren, er den betjent. Å gå fra sjølbetjent til betjent status, betyr i hovedsak at det nå er betjening på plass, man får servert middag og frokost, og det er mulig å handle både øl og brus, samt kioskvarer.

Perioden Storerikvollen er sjølbetjent:

- Fra 1. januar til fredag før palmesøndag
- Fra 2. påskedag til tidligst fredag 20. juni
- Fra 2. eller 3. søndag i september til 31. desember

Perioden Storerikvollen er betjent:

- Fra fredag før palmesøndag til 2. påskedag
- Fra første fredag etter St. Hans (tidligst 20. juni), til 2. eller 3. søndag i september.

Tidligere har Storerikvollen hatt åpent to uker ekstra i påskesesongen; ei uke før og ei uke etter datoene nevnt ovenfor. Dette har TT nå gått bort fra fordi det er for krevende økonomisk, men også for at det ikke er bra for miljøet å ha anlegget i full drift lenger enn antall gjester tilsier.

Besøksstatistikk og strategi

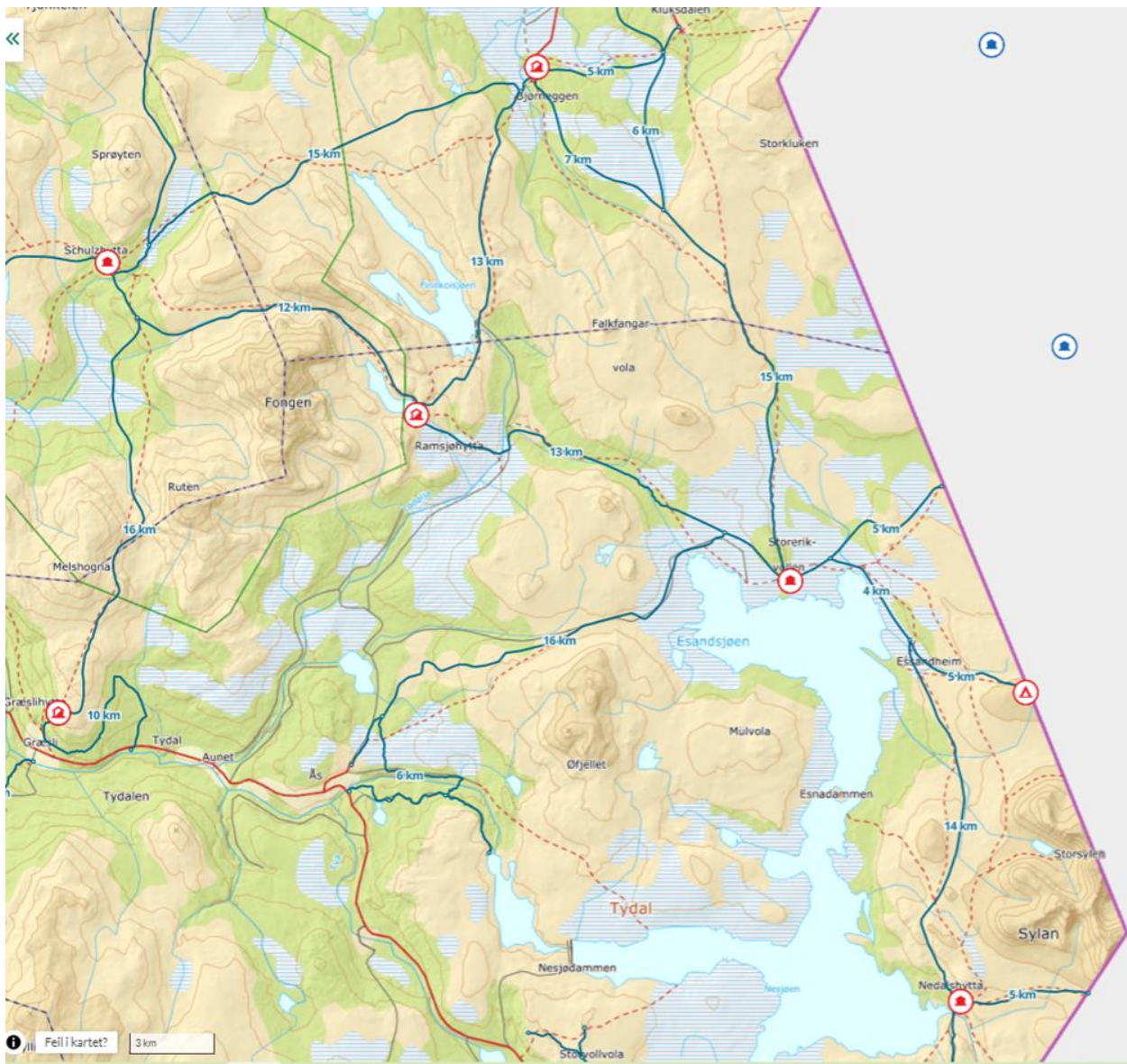
Antall senger i betjent sesong (påska og sommeren): 65 (58 i hovedhytta og 7 i hundrommene).

Antall senger i sjølbetjent sesong: 23 (16 i sjølhusholdet og 7 i hundrommene).

Antall overnattingsdøgn i betjent sesong: ca. 2100 (gjennomsnitt i årene 2022-2024. Omtrent 300 av disse er turgåere som går ruta «Norge på tvers»

Antall overnattingsdøgn i sjølbetjent sesong: ca. 240 (gjennomsnitt i årene 2022-2024)

TT er avhengig av minst 3000 overnattingsdøgn hvert år for å greie å drive Storerikvollen i økonomisk balanse. Det er viktig at en del av hyttene til TT går med overskudd sånn at inntektene herfra kan sponse de hyttene i systemet som ikke går med overskudd. Det har skjedd store endringer i hyttetilbudet i de svenske delene av Sylan det siste året. Betjente hytter har blitt sjølbetjente, noen hytter er nedlagt eller redusert betydelig i størrelse og åpningstidene er redusert. Dette reduserer det totale antallet turgåere i Sylan ganske betraktelig, og gjør at TT må vurdere hvilken driftsform som er mest hensiktsmessig på norsk side. Slike vurderinger vil skje kontinuerlig i løpet av perioden til denne driftsplanen, og kan føre til endringer. Inntil videre fortsetter TT som før.

Hyttene i Syljan med vinterrutene tegna inn mellom dem. Kart fra UT.no

Energiforsyning per 12. november 2024:

- Aggregat som går 8 – 12 timer hvert døgn i betjent sesong. Det bruker 6000 liter diesel i året, og gir strøm til lys, oppvarming av vann og drifta av kjøkkenmaskinene, kjølerom, frysebokser, kasseapparat mm. Det er ingen solcellepaneler på hovedhytta, men to stk. på Sjølbetjenten som leverer strøm til lys og brannvarslingsutstyret.
- Oppvarming av bygningene og tørkerommene skje med vedovner. Det går med ca. 15m³ med ved hvert år.
- Matlaging på hovedkjøkkenet skjer på gass og aggregatstrøm. I sjølhusholdet og hundrommene er det gassbluss.

Årlig transportbehov:

	2025	2026	2027	2028	Merknad	Leiekjørere
Påskeåpning + ved og gass	10 turer	10 turer	10 turer	10 turer	Innkjøring av proviant, personell, gass og annet utstyr (ingen turer etter 5. mai)	Lars Østby Nilsen
Vinterdugnad som vil være årlig på Storerikvollen	5 turer	5 turer	5 turer	5 turer	Personell og utstyr (ingen turer etter 5 mai)	Lars Østby Nilsen
Sommeråpning (Traktor)	15 turer	15 turer	15 turer	15 turer	Transport av diesel, ved, proviant, tømming av toalettene, søppel og utstyr.	Lars Østby Nilsen

Vi har fortsatt en utfordring for å finne en optimal løsning med tanke på kjørebøkene. Men dette ligger helt og holdent på TT for å finne en løsning slik at vi får samlet inn kjørebøker i rett tid og overholder antall turer vi har utdelt hvert år.

TT skal levere kjørebøker for vinter innen 1 juni og turer for sommeren innen 1 oktober årlig.

Tanker om framtidig utvikling:

I 2023 rev TT det gamle nauset og satte opp ett nytt. Dette ble gjort helt ferdig i 2024. Det vil komme ny båt dit i 2025, for nå er vannet tilbake.

TT tenker at Storerikvollen har stor nok overnattingskapasitet for gjestene, både i betjent og ubetjent sesong. Det foreligger derfor ingen planer om å utvide denne kapasiteten. TT ser derimot at det er for få overnattingsrom for de ansatte på hytta, noe som gjør bo- og arbeidsforholdene uholdbare i lengden. Det er derfor behov for å øke antall overnattingsrom for de ansatte med 3-4. Det er også for få sitteplasser i peisestua i forhold til antall sengeplasser, så flere sitteplasser for gjestene er ønskelig. TT vil derfor i løpet av 2025 søke om å få bygge nytt energibygge, nytt inngangsparti og ansatteovernatting i forlengelse av sjøhusholdet. I en eventuell byggeperiode, vil det bli behov for ekstra transport. Dette vil i stor grad komme i tillegg til det løpende, årlige behovet, og vil bli spesifisert i egen søknad når det blir aktuelt.

Det er også en del teltere som bor ved Storerikvollen, i hovedsak på sommeren. De bruker toaletter og andre fasiliteter ved hytta, men de mangler et sted å sitte tørt når de lager seg mat. Det er ikke ønskelig at de sitter med stormkjøkkenet inne ved husveggen slik de gjør i dag, på grunn av

brannfaren. Derfor ønsker TT å sette opp en gapahuk på ca. 12 m² som kan være matlagingssted for telterne. TT satte opp en slik gapahuk på Trollheimshytta i 2022, og en lignende på Jøldalshytta i 2023. Det planlegges å sette opp en gapahuk til telterne på Nedalshytta i 2025. Det vil være aktuelt å søke om dette på Storerikvollen også i løpet av de neste 2-3 årene.

Storerikvollen har et gammelt og slitt aggregat som ikke er driftssikkert nok, det går for mange timer hver dag, og har for store utslipp. TT ønsker ei mer miljøvennlig drift, og planlegger derfor å bygge et nytt energibygg med solcellepaneler på taket, en stor batteribank, nytt aggregat, ny fyrkjel som varmer vann på ved og ikke aggregatstrøm, nye dusjer for de besøkende som ligger rett ved varmtvannskilden, nytt tørkerom som bruker varmen fra aggregatet, samt ei vedfyrt badstue med utsikt mot Sylan. Planen er at solcellene på sommers tid skal fylle batteribanken såpass mye at aggregatet bare trenger å gå i korte perioder.

Inngangspartiet er ikke hensiktsmessig. Det er for lite, det er dårlig isolert og trekkfullt, det mangler plass til å sette fra seg sko og henge fra seg yttertøy, det åpner for trekk rett inn i resepsjonen og spisestua, det er for få sitteplasser til de besøkende, og resepsjonsområdet er innestengt og lite. TT utarbeider derfor planer for et utvida inngangsparti som er bedre isolert, har flere sitteplasser, og er mer praktisk og har bedre logistikk.

Deler av taket på det 30 meter lange uthuset er i dag dekket av eternitt. Denne inneholder ca. 10 % asbest, og kan utgjøre en helseisiko for folk som puster inn fibrene. Det er ikke ønskelig at dette skal sveve rundt i lufta ved hytta. Eternitten vil derfor bli fjerna i løpet av de neste årene. TT ønsker å legge torv på den delen av uthustaket som er over hundrommene. Denne delen er bygd opp av den opprinnelige turisthytta fra 1896, og TT ser det som ønskelig å framheve denne bygningsdelen og historia knytta til den eldste drifta på stedet. Resten av uthustaket skal dekkes med takpapp, sånn som det er på den nordøstlige halvdel av uthuset i dag.

Det ligger også bølgeeternitt under torva på den sørligste delen av hovedhytta. Det er også et ønske om å få lagt om taket og fjerna disse platene, og TT planlegger med at dette blir gjort om 2 til 3 år.

Hvert år arrangerer TT Familiecamper, Familiehelger, Generasjonshelger, Newtoncamper for ungdom og Yogahelger på de ulike hyttene. Disse har 20-35 deltakere. Planen er at det skal fortsette å være 2-3 slike arrangementer på Storerikvollen hver sommer.

Bærekraft og miljø

For å unngå brøyting av veien, samt unødig trafikk i hekketida, vil TT åpne Storerikvollen 20. juni i 2025, og rundt St. Hans eller seinere i årene som kommer.

TT skal i større grad tilstrebe og utnytte kapasiteten på transportene for å få med mest mulig hver gang. Målet er at bedre planlegging skal gjøre at TT greier seg med færre turer enn planlagt.

Ett av målene med å fornye energiforsyninga på Storerikvollen, er å redusere drivstofforbruket med 70 %. Dermed reduserer TT også de årlige drivstofftransportene. For å greie dette, er planen å dekke deler av uthustaket med solcellepaneler, varme vann i vedfyrt fyrkjel, og anskaffe nytt aggregat. Dette aggregatet skal gå minst mulig, og TT undersøker om ei lita vindmølle kan være hensiktsmessig for å redusere utslippene knytta til daglig drift. Med bedre energiforsyning gjennom solcellepaneler, vindmølle og større batteribank, vil TT kunne ha et ekstra kjølerom og to ekstra fryserer. Da øker lagerkapasiteten, og hytta greier seg med færre mattransporter. Da kan hver mattransport være

større, og det går også an å ha med mat innover når det er plass på andre transportere. Målet på sikt, er å redusere sommerturene med mat og utstyr med minst 50 %, fra 15 til 7.

TT sine merkede ruter i Sylan Landskapsvernområde

TT har totalt ca. 350 km med sommerruter og ca. 250 km vinterruter i hele Sylan.

- Sylan LVO, inkl Rangeldalen og Sankkjølen naturreservat: ca. 70 km sommer og ca. 65 km vinter

Tiltak på sommerruter 2025 – 2028:

- Reparasjon av klopper fra Nedalshytta mot Storerikvollen – Syndre Fiskåa (2025).
- Vadesteiner over Nørdre Fiskåa (2026-2028).
- Vadesteiner (evt bru) over Syndre Fiskåa (2026-2028).
- Mindre reparasjoner av eksisterende klopper.

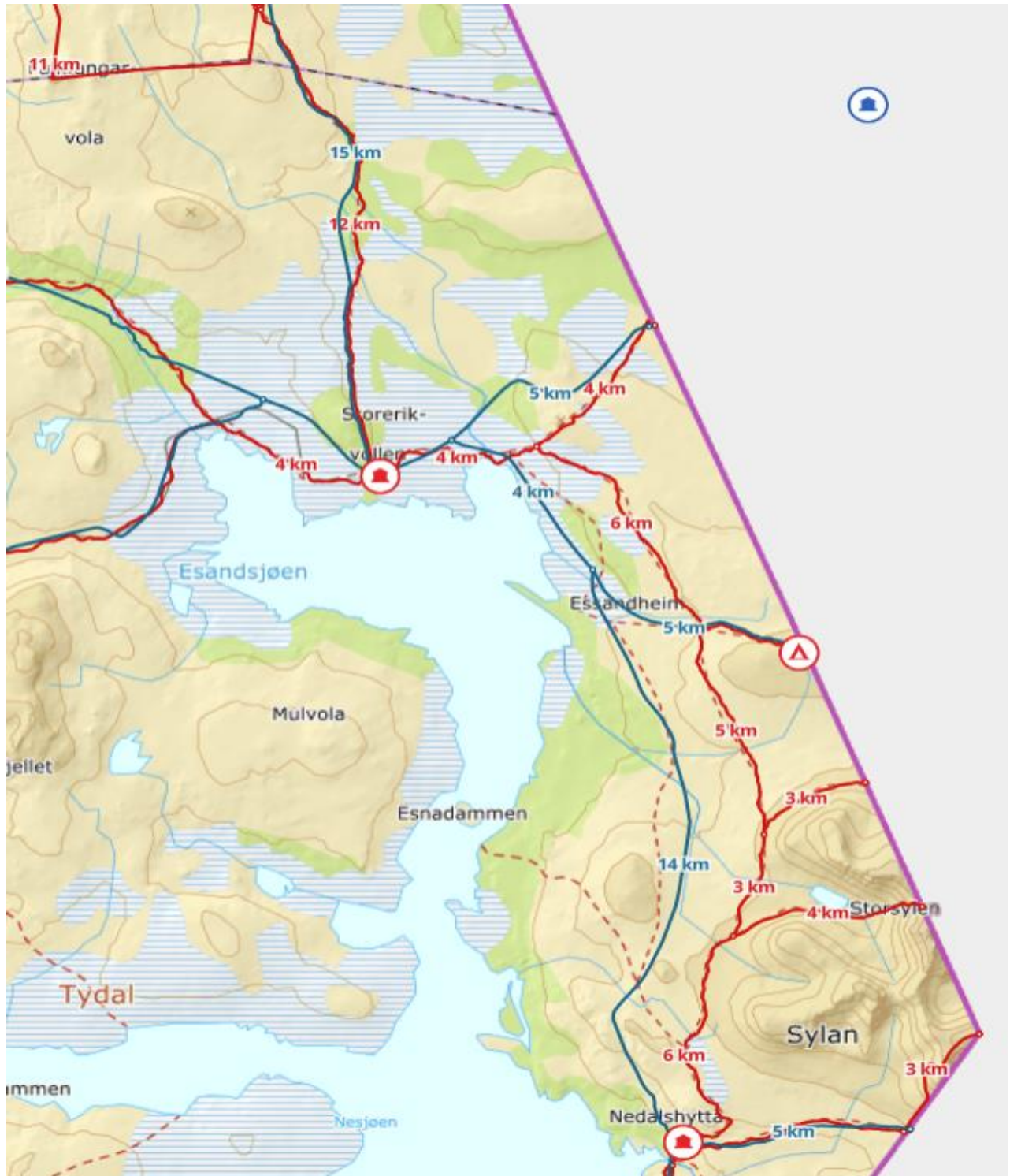
Rødmerking og vedlikehold av sommerrutene foretas av rodeansvarlige ıla sommeren. I Sylan LVO er det 5 frivillige som utøver dette arbeidet.

Tiltak på vinterruter i 2025 – 2028:

- Vedlikehold og utskifting av stolper, inkl. montering av røde kryss og refleks, på rutene mellom Storerikvollen – Nedalshytta – svenskegrensa (2025-2026).
- Vedlikehold og utskifting av stolper, inkl. montering av røde kryss og refleks, på resterende vinterruter i LVO (2027-2028).

TT's vintermerkede ruter i Sylan LVO er permanent staking med røde kryss og refleks. Årlig vedlikehold foretas i regi av TT og gjennomføres ved at stolper kjøres ut på vinteren og monteres på sommeren.

Stier med kartfestet oversikt

Bruer

Bruer i Sylan LVO:

- Djupholma (nordende Essandsjøen) – ca. 55 m
- Enan (mot Blåhamarstugan) – ca. 55 m

Bru over Djupholma – reparert i 2020. Ansvar: E-verket?

Bru over Enan – usikker på eieransvar.

TT har bygd noen enkle bruer (mindre enn 10 m + kloppbruer). Disse inspiseres hvert år og tiltak iverksettes ved behov.

Tiltak som bør iverksettes ifm kryssing av elver:

- Nørdre Fiskåa – 2 alternativer:
Bygge bru ? – Vadesteiner.
- Syndre Fiskåa – 2 alternativer:
Bygge bru ca. 10 m – Vadesteiner

Motorferdsel

	2025	2026	2027	2028	Merknad	Leiekjørere
Vedlikehold av TT's vinterstaking (2 snøscootere 6 turer)	12 turer	12 turer	12 turer	12 turer	Vedlikeholde og erstatte ødelagte stolper, montere røde kryss og refleks etc. Montering av nye skilt og karttavler.	TT ved Per Gunnar Østeraas Lars Østby Nilsen Erling Brandtzæg
Utkjøring av materialer til vedlikehold/repasjon av klopper (2 snøscootere 6 turer)	12 turer				Materialer til reparasjon av klopper på strekningen Nedalshytta – Syndre Fiskåa	TT ved Per Gunnar Østeraas Lars Østbye Nilsen
Utkjøring av vadesteiner. (2 snøscootere 4 turer)		8 turer	8 turer	8 turer	Vadesteiner til Nordre Fiskåa og Syndre Fiskåa - vurdere bru over elva.	TT ved Per Gunnar Østeraas Lars Østbye Nilsen

Prosjekter/vedlikeholdsplan

Det vil i perioden 2025-2028 være fokus på sikkerhet og prosjekter kan komme ifm:

- Passering av elver/større bekker
- Vinterstaking.

Samarbeidsaktører

Reindriftsnæringa

Trondhjems Turistforening og reindriftsnæringa har jobbet i lag i det samme området i mange år. Vi har hatt en del møter, vi har hatt våre uenigheter, men også kommet til enighet på flere viktige punkter. Trondhjems Turistforening har som mål at vi i de neste 4 årene skal få til en tettere dialog med dem som driver med reindrift i våre felles områder. Dette er ikke bare tenkt i Sylan og Skarvanområdet, men også i Trollheimen. Vi tror at årlige møter vil være med til å bidra til en bedre kommunikasjon mellom TT og reindriftsnæringa. Det er mange punkter vi i utgangspunktet ikke er enige om, men erfaringene viser at det også går an å komme til enighet gjennom en åpen dialog. Det burde være mulig å finne felles interesser i forvaltninga av naturen, og felles mål som vi kan jobbe mot i lag.

Det vil være driftsansvarlig Jesper Jørgensen som er ansvarlig for å organisere denne dialogen i TT, men mange vil kunne bidra i ulike saker. TT håper vi kan gi og få positiv respons, og at vi skal kunne

møtes og drikke kaffe og diskutere både våre enigheter, våre uenigheter, reindriftas ønsker og planer, og TT sine ønsker og planer.

Vernemyndigheter

Trondhjems Turistforening har i dag flere hytter og ruter som går gjennom områder med vernestatus. En dialog med vernemyndigheter har det allerede vært i mange år, men vi i TT har et ønske om at den dialogen skal være enda tettere og finne sted oftere i årene fremover. TT ønsker å fortsette med et årlig fysisk møte og et årlig teamsmøte. Dette vil være bra for å opprettholde dialogen, men her ønsker vi gjerne innspill og tilbakemeldinger fra vernemyndighetene om hvor ofte vi bør møtes, og hvor dette bør skje.

I dag er det i hovedsak driftsavdelinga hos TT, samt daglig leder som har dialogen med vernemyndighetene, og vi ser stor verdi at denne dialogen opprettholdes og styrkes med hyppig kontakt. Dette vil gjøre det lettere for TT å følge de retningslinjene som vernet av området definerer, og det øker muligheten for samarbeid om prosjekter som både styrker vernet, og ivaretar turgåernes muligheter til å bruke områdene på en fornuftig måte.

Grunneiere:

Berørte grunneiere ifm rutearbeid i Sylan:

- Skarvan og Roltdalen nasjonalpark: Statskog og Aune grunneierlag
- Sylan LVO og reservatene: Statskog, Aune grunneierlag og Thomas Angells Stiftelse

Berørte grunneiere ifm hyttene i Sylan og Skarvan og Roltdalen

- Skarvan og Roltdalen nasjonalpark: Statskog og Aune grunneierlag
- Sylan LVO og reservatene: Statskog, Aune grunneierlag og Thomas Angells Stiftelse

Lokale butikker og håndverkere

TT benytter i dag så ofte vi kan lokale leverandører til ulike prosjekter og leveranser. Vi benytter XL bygg i Selbu, Eidem Elektro, Selbu Expressen, lokale transportører og lokale kjøpmenn, for å nevne noen. For oss er dette helt naturlig, og noe vi ønsker å fortsette med.

AU 4/2025 Eventuelt /